

Asia: VN/1680/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi puoluelain muuttamisesta (sähköinen palvelu puolueen perustamiseen)

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne luonnoksesta hallituksen esitykseksi puoluelain 3 §:n muuttamisesta

Feministinen puolue r.p. pitää ehdotettuja muutoksia puoluelakiin pääosin kannatettavina. Kannatusilmoitusten kerääminen sähköisesti helpottaisi sekä puolueiden että viranomaistahojen työtä ja toimisi näin ollen demokratiaa edistävästi. Myös rekisteröintihakemuksen jättäminen verkkopalvelussa modernisoisi ja yksinkertaistaisi rekisteröimisprosessia.

Feministinen puolue r.p. suhtautuu kuitenkin varauksella esitykseen kannatusilmoitusten keräysajan lyhentämisestä vuodesta kuuteen kuukauteen, erityisesti demokraattisen osallistumisen ja digitaalisen eriarvoisuuden näkökulmasta. On oletettavaa, että kannatusilmoitusten sähköinen kerääminen helpottaisi niiden hankkimista. Tosiasiassa sähköisten kannatusilmoitusten täyttäminen voisi kuitenkin joissain äänestäjäryhmissä jäädä vähäiseksi. Yhdistettynä lyhyempään keräysaikaan, muutos saattaisi heikentää esimerkiksi ikääntyneiden mahdollisuuksia muodostaa uusia puolueita ja kerätä tai antaa niille tukea.

Puoluelain tarkastelun yhteydessä olisi hyvä tarkastella myös puoluelain määräyksiä puolueiden valtionavustuksen jakamisesta. Nykyisellään määräykset puoluetuen kohdentamisesta vahvistavat epäsuhtaisesti eduskuntapuolueiden asemaa suhteessa eduskunnan ulkopuolisiin puolueisiin, mikä heikentää puolueiden yhtäläisiä vaikuttamismahdollisuuksia.

2. Voimassa olevan puoluelain 2 §:n 1 momentin mukaan rekisteröitävällä puolueella tulee olla 5000 eduskuntavaaleissa, kuntavaaleissa tai europarlamenttivaaleissa äänioikeutettua kannattajaa. Nyt lausuttavana olevassa esitysluonnoksessa ei ole ehdotettu muutosta vaadittujen kannatusilmoitusten määrään. Sen sijaan kannatusilmoitusten keräämiseen käytettävissä olevaa aikaa on ehdotettu lyhennettäväksi yhdestä vuodesta puoleen vuoteen. Mitä mieltä olette puolueen rekisteröimiseen edellytettyjen kannatusilmoitusten määrästä ottaen huomioon sen, mitä esitysluonnoksessa ehdotetaan?

Feministinen puolue r.p. pitää 5000 kannatusilmoituksen lukumäärää sopivana. Sen sijaan keräysajan lyhentämiseen pätee se, mitä lausunnon 1. kohdassa todetaan.

3. Jos tämän hallituksen esityksen mukainen laki hyväksytään, oikeusministeriön tarkoitus on jatkaa hanketta siten, että sen toisessa vaiheessa mahdollistettaisiin samantyyppinen sähköinen kannatustenilmaisu myös vaalien valitsijayhdistysten perustamisessa. Tarvittavat vaalilain (714/1998) muutokset tehtäisiin myöhemmin. Mitä mieltä olette tästä?

Jos kannatatte ehdotusta, voitte alustavasti arvioida myös valitsijayhdistysten kannattajamäärien soveltuvuutta sähköisen menettelyn jälkeen. Tällä hetkellä tarvitaan vaalilain mukaan eduskuntavaaleissa valitsijayhdistyksen perustamiseksi vähintään 100 vaalipiirissä äänioikeutettua kannattajaa ja kuntavaaleissa vähintään 10 kunnassa äänioikeutettua kannattajaa sekä europarlamenttivaaleissa vähintään 2000 äänioikeutettua kannattajaa. Presidentinvaalin valitsijayhdistyksen kannattajamäärävaatimus on 20 000 äänioikeutettua ja siitä säädetään perustuslain 54 §:n 3 momentissa.

Feministinen puolue r.p. pitää ehdotusta erittäin kannatettavana. Valitsijayhdistyksen perustamisen edellyttämän kannattajamäärän tulisi pysyä nykyisellä tasolla. Harkittavaksi tulisi kuitenkin ottaa edellytys presidentinvaalien valitsijayhdistyksen 20 000:sta kannattajasta, jota voi pitää vastaavasti tarpeettoman suurena.

Tuominen Linnea
Feministinen puolue r.p.